

Finnish
Consulting
Group

Tuuramäen tuuli- ja aurinkovoimahanke, Virrat

LIITE 5B: SÄHKÖNSIIRTOREITTIIEN JA AURINKOVOIMAPUISTO-
ALUEIDEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2023, HEILU OY

VIRRAT-KIHNIÖ-PARKANO

Tuuramäki Sähkönsiirtoreittien ja aurinkovoimapuistoalueiden arkeologinen inventointi 2023

Tilaaja:
Finnish Consulting Group Oy

Toteuttaja:
Heilu Oy

Tiivistelmä

Virtain Tuuramäen alueelle on suunnitteilla kaksi uutta aurinkovoimapuistoa sekä Tuuramäeltä Parkanoon kulkevat kaksi uutta sähkönsiirtoreittiä. Finnish Consulting Group Oy valmistelee hankkeita ja tilasi puistoalueiden sekä sähkölinjojen arkeologisen inventoinnin Heilu Oy:ltä. Maastotyöt tehtiin FM Sinikka Kärkkäisen toimesta marraskuussa 2023.

Inventoinnin tuloksena toisen aurinkovoimapuistoalueen, Hietasalonnevan, länsireunasta havaittiin kaksi rajapyykkiä, jotka voidaan määritellä muiksi kulttuuriperintökohteiksi.

Sähkölinjojen läheisyydestä tunnettiin neljä kiinteää muinaisjäännöstä ennen inventointia. Maastossa havaittiin lisäksi neljä uutta kiinteää muinaisjäännöstä, joista kolme on tervahautoja ja yksi on historiallinen rajamerkki. Lisäksi linjan alueella havaittiin neljä muutakin rajapyykkiä, joista yksi määriteltiin statuksella ”muu kulttuuriperintökohde”. Kolme muuta rajapyykkiä sijaistevat kuntien suoralla rajalinjalla sekä käytössä olevien tonttirajojen taitepisteissä, eikä niistä voi varmaksi sanoa, kuinka vanhoja ne ovat. Kohteet huomioitiin raportissa muina kohteina.

Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy/ FM Sinikka Kärkkäinen ja FM Kalle Luoto
Kenttätyöaika:	11.11 ja 15-16.11.2023
Tutkimusten rahoittaja:	Finnish Consulting Group Oy
Lähialueen aikaisemmat tutkimukset:	Kärkkäinen & Luoto/ Heilu Oy, inventointi 2022 Kalle Luoto/ Heilu Oy, inventointi 2024 Kärkkäinen & Luoto/ Heilu Oy, inventointi 2022 Maanala Oy, inventointi 2022
Taustakartat:	Maanmittauslaitoksen karttakuvapalvelu (WMTS) 12/2023–01/2024
Käytetty koordinaatisto:	ETRS-TM35FIN, korkeus N2000
Raportin kuvat:	Sinikka Kärkkäinen

Kansikuva: Rajasaaren historiallinen rajamerkki Virtain, Kihniön ja Seinäjoen rajojen taitepisteessä.

Kartta 1. Lähestymiskartta. Sähkönsiirtoreittien kulku esitetty sinisellä ja aurinkovoimapuistoalueet vihreällä. MK 1: 300 000.

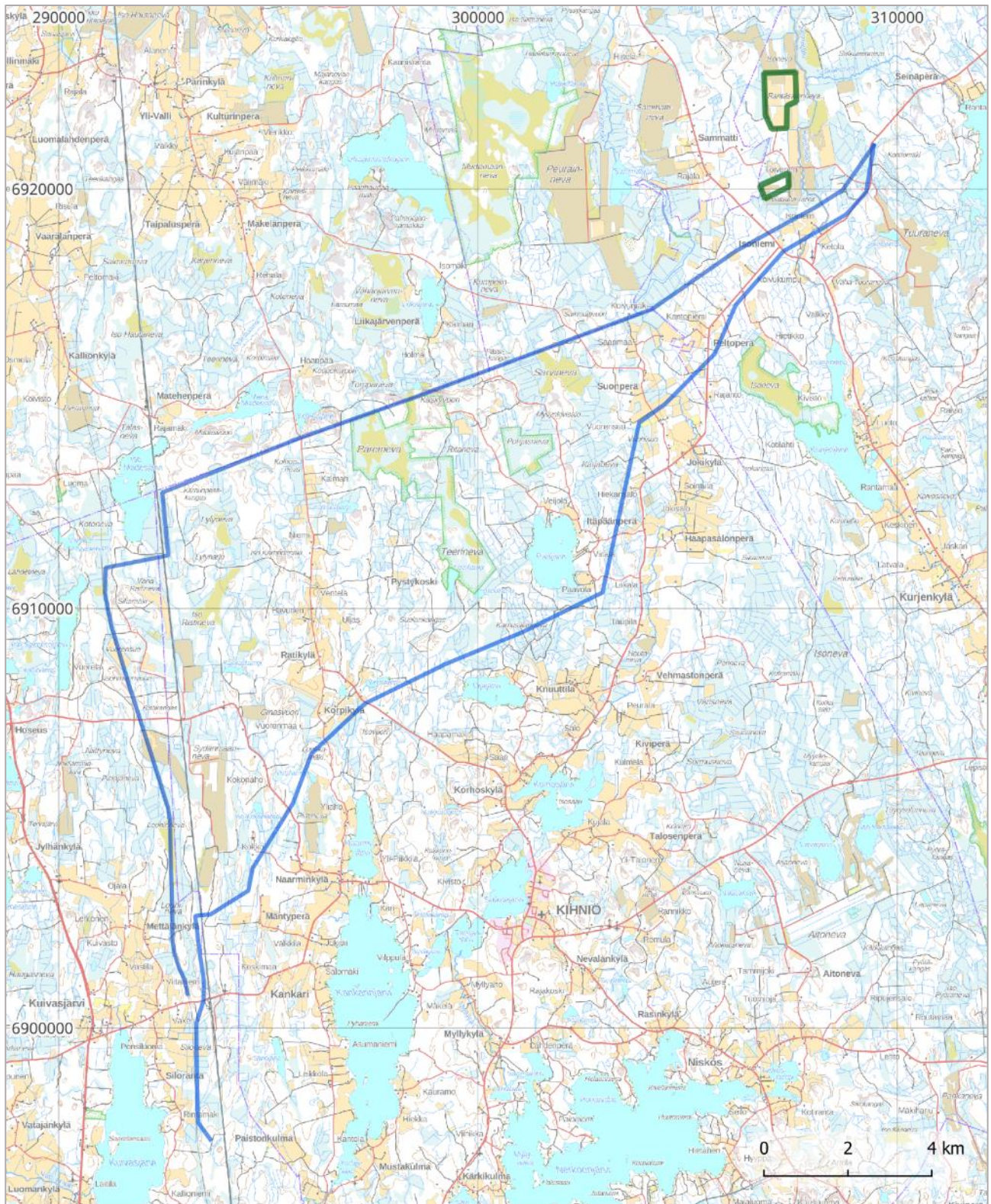
Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Inventointialueiden perustietoja	3
3. Tutkimusmenetelmät.....	6
3.1. Esityöt	6
3.2. Maastotyöt.....	6
4. Tulokset	8
5. Muinaisjäännöskohteet	9
1. Hietasalonneva	11
2. Hietasalonneva 2	13
3. Koivuluoma	14
4. Anttilan torppa.....	16
5. Rajasaari	17
6. Koivumäki.....	19
7. Sarvikangas	20
8. Sarvala	22
Muut kohteet.....	24
9. Rajakivi	24
10. Rajapyykki	26
11. Rajapyykki 2	27
Lähteet:.....	29

1. Johdanto

Virtain Tuurannevalle on suunnitteilla kaksi pientä aurinkovoimapuistoaluetta sekä kaksi Tuurannevalta Parkanoon kulkevaa uutta sähkönsiirtoreittiä. Hankkeiden taustaselvityksiä laativa Finnish Consulting Group Oy tilasi alueiden ja linjojen arkeologisen inventoinnin Heilu Oy:ltä.

Aurinkovoimapuistoalueet sijaitsevat lähellä Virtain kunnan luoteisrajaa. Toinen sijoittuu Räntäsalonnevan alueelle, joka on vanhaa turvetuotantoaluetta. Alueen koko noin 0,8 km². Toinen aurinkovoimapuistoalue sijaitsee Räntäsalonnevan eteläpuolella, Hietäsalonnevan turvetuotantoalueella ja sen koko on noin 0,2 km². Sähkönsiirtolinjoista pohjoisempi kulkee Virtain Tuurannevalta lounaaseen, Kihniön ja Kauhajoen kuntien rajaa pitkin Parkanoon. Sen pituus on 32,6 km. Etelänpuoleinen reitti kulkee Tuurannevalta kaakkoon, mutta kääntyy Kihniössä etelään ja kulkee Kihniön kunnan poikki lounaaseen Parkanoon. Linjan pituus on 31,8 km.

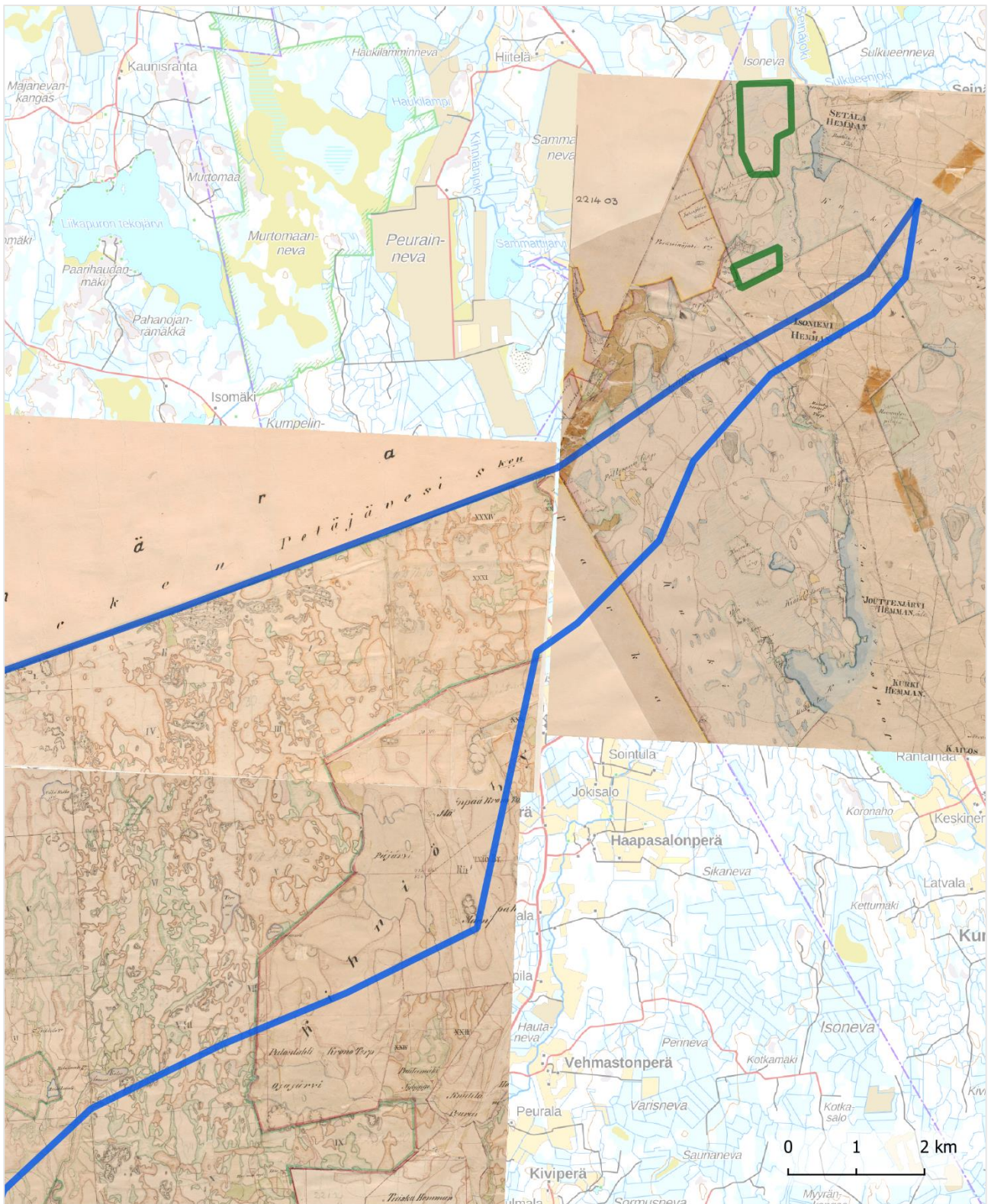
Kuva 1. Yleiskartta. Sähkönsiirtoreittien kulku esitetty sinisellä ja aurinkovoimapuistoalueet vihreällä. MK 1: 130 000.

2. Inventointialueiden perustietoja

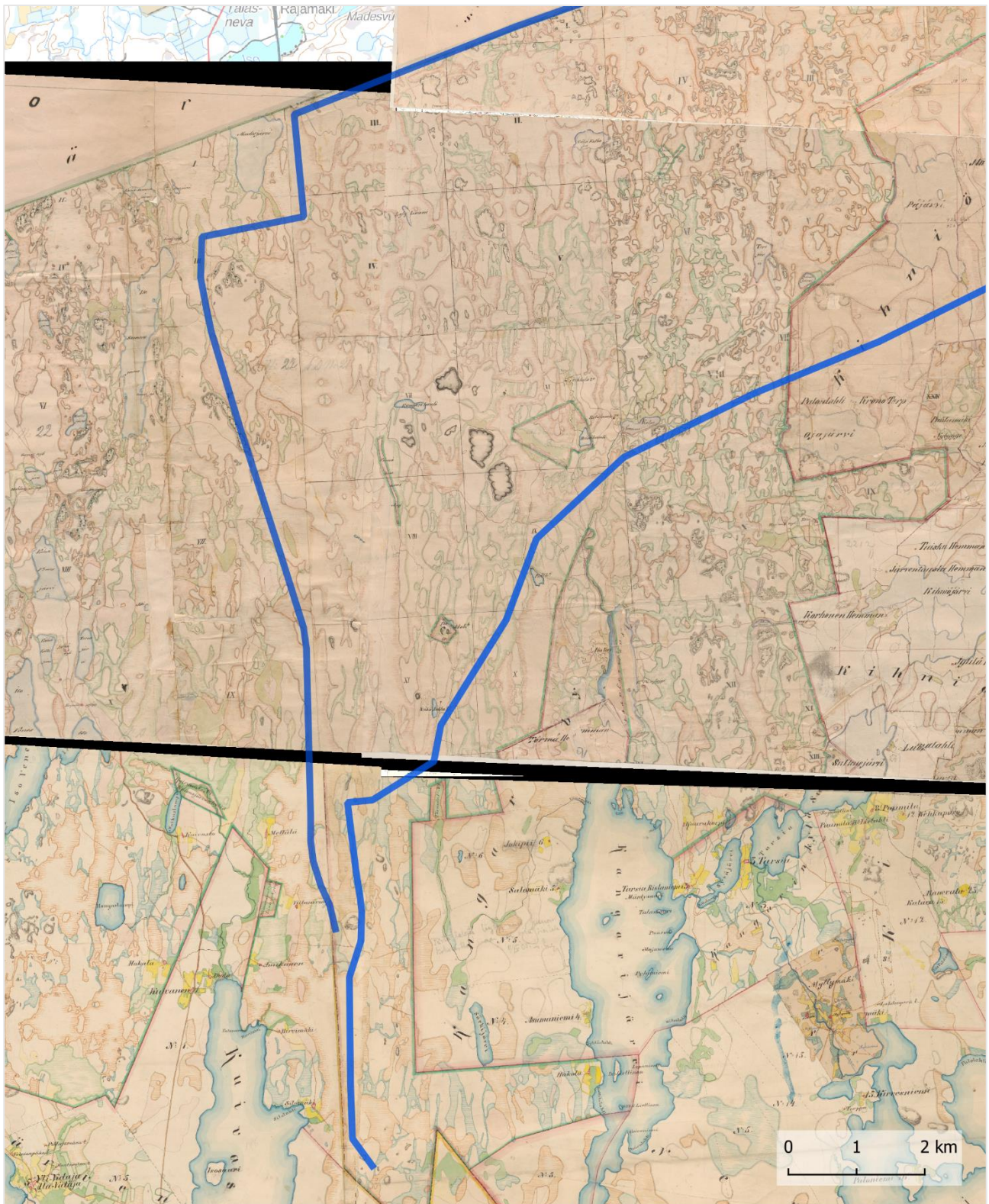
Virroille suunnitellut aurinkovoimapuistoalueet sijoittuvat vanhoille turvetuotantoalueille, joiden käyttö on lopetettu. Niiden alueet ovat 1900-luvun peruskartalla ja 1800-luvun pitäjänkartalla lähinnä pelkkää suota. Pitäjänkartalla pieni alue Räntäsalonnevan eteläosassa on niittyä. Eteläisempi alue, eli Hietäsalonneva on sijainnut Peräseinäjoen ja Virtain pitäjien rajalla ja rajalinja kulkee suunnitellun aurinkovoimapuistoalueen länsireunaa pitkin.

Sähkönsiirtoreitit kulkevat asumattomia metsä- ja suomaastoja pitkin Virtain, Parkanon ja Kihniön takamailla. Parkanon ja Kihniön alueet ovat kuuluneet keskiajalla Kyrön suurpitäjään. Vanhin kartta alueesta on yleispiirteinen Ylä-Satakunnan rajakartta 1600-luvulta. Alueen isojako on saatu päätökseen vasta 1800-luvulla, jolloin laajoja metsämaita siirrettiin valtiolle. 1840-luvun pitäjänkartalla pohjoisempi sähkönsiirtolinja kulkee osittain Peräseinäjoen ja Parkanon pitäjänrajan eli nykyisen kuntarajan suuntaisesti. Pitäjänkartalta on havaittavissa muutamia rajapisteitä ja pari torpanpaikkaa, muuten alueet ovat asumattomia takametsiä. 1900-luvun kuluessa linjojen lähialueelle on perutettu muutamia maatiloja, mutta muuten alue on säilynyt asumattomana.

Inventoitavien linjojen alueilta tunnettiin neljä kiinteää muinaisjäännöstä ennen inventointia. Kohteista kolme sijaitsee Parkanossa, tervahaudat Hautakangas (1000047451) ja Lahti (1000047452) sekä yksi rakkakuoppa Isomäki (1000047453). Yksi tunnettu kohde, tervahauta Antti Kokon mäki (1000048489), sijaitsee Kihniössä. Kohteet on havaittu Heilu Oy:n ja Maanala Oy:n inventoinneissa vuoden 2022 aikana, joissa on tarkastettu samoja sähkölinjojen kohtia tämän hankkeen kanssa. Viime vuonna inventoituja maastonkohtia ei pidetty oleellisena tarkastaa uudelleen tämän vuoden inventoinnissa.

Kartta 2. Aurinkovoimapuistoalueet ja sähkönsiirtoreittien pohjoisosat Virtain, Kihniön ja Parkanon pitäjänkartoilla.

Kartta 3. Sähkönsiirtoreittien eteläosa Parkanon pitäjänkartalla.

3. Tutkimusmenetelmät

3.1. Esityöt

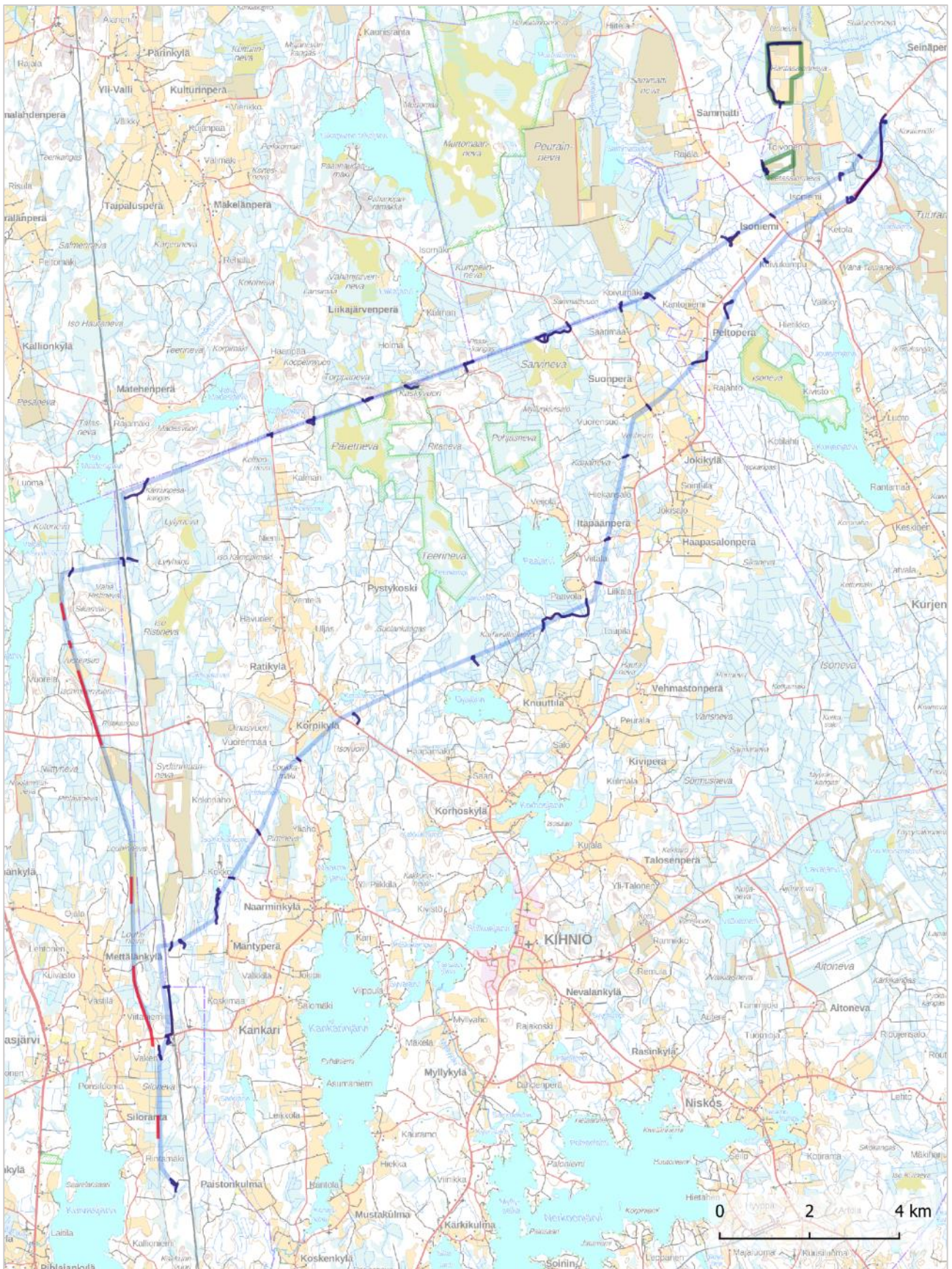
Inventoinnin valmistelussa hyödynnettiin Heilu Oy:n viime vuosina tekemiä inventointiraportteja ja muita lähtöaineistoja, kuten historiallisia karttoja. Puuttuvien alueiden historialliset kartat 1800-1900-luvuilta käytiin läpi ja asemoitiin maastokartan päälle. Vanhoilta kartoilta tarkasteltiin historiallisia asuinpaikkoja ja mahdollisia muita arkeologisesti mielenkiintoisia kohteita, kuten rajapyykkejä ja historiallisia tielinjauksia. Sähkönsiirtoreittien kohdalla tarkastelussa oli noin 100 metrin vyöhyke. Lähialueiden tunnettujen muinaisjäännöskohteiden tiedot tarkastettiin ja muutkin lähialueilla tehty arkeologiset tutkimukset käytiin läpi. Aineistoja haettiin Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta. Esitöiden aikana käytiin läpi Maanmittauslaitoksen rinnevarjoste-aineisto, josta haettiin arkeologisesti kiinnostavia maastonmuotoja ja anomalioita, lähinnä tervahautoja.

3.2. Maastotyöt

Allekirjoittanut toteutti aurinkovoimapuistoalueiden ja sähkönsiirtoreittien maastotyöt 11.11.2023 ja 15-16.11.2023. Maastotyöt kohdistettiin arkeologisesti potentiaalisimmille alueille sekä esitöissä havaituille kohteille. Myös maastossa mielenkiintoiseksi arvioituja kohtia ja alueita tarkastettiin. Havaintojen kohdalle ja tarvittaessa tehtiin koepistoja lapiolla.

Aurinkovoimapuistoalueiden maasto on entistä turvetuotantoaluetta, jonka pinta on umpeenkasvanut ja heinittynyt, jonka vuoksi havaintomahdollisuudet olivat todella heikot. Sähkönsiirtolinjat kulkevat syrjäisillä metsäalueilla ja maasto on monin paikoin ojitettua kosteikkoa tai ojittamatonta suota. Paikoitellen on korkeampia ja kallioisia mäkiäalueita. Havainnointimahdollisuudet olivat kuitenkin pääosin hyvät. Inventoinnin viimeisenä päivänä maahan ennätti tulla ohut lumikerros, mutta se ei juuri haitannut maastohavaintojen tekemistä metsäalueilla.

Inventoinnissa tehty havainnot dokumentointiin kirjallisesti ja valokuvin. Havaintojen sijainnit sekä kuljetut reitit tallennettiin käsiGPS-paikanninta (Garmin Montana 680, tarkkuus +/- 5–10 m) käyttäen. Raportointivaiheessa maastossa havaituille kohteille määriteltiin aluerajaus maastohavaintojen ja historiallisen kartta-aineiston mukaan. Inventointiraportti laadittiin maastotöiden jälkeen marras-joulukuussa 2023. Kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen QGIS-paikkatieto-ohjelmistoa. Inventointiin liittyvät valokuvat ja raportin alkuperäiskappale tallennettiin Heilu Oy:n arkistoon Tampereelle.

Kartta 4. Tummansinisellä merkitty vuoden 2023 maastotöissä kuljetut reitit ja punaisella vuoden 2022 inventoinneissa tarkastetut alueet. MK 1: 120 000.

4. Tulokset

Maastotöiden tuloksena Hietasalonnevan aurinkovoimapuistoalueen länsireunasta havaittiin kaksi rajapyykkiä, jotka määriteltiin muiksi kulttuuriperintökohteiksi.

Sähkönsiirtolinjojen alueilta havaittiin neljä uutta kiinteää muinaisjäännöstä. Kolme niistä on tervahautoja (kohteet 3, 6 ja 8) ja yksi on historiallinen rajamerkki (kohde 5). Linjan lähialueelta havaittiin myös yksi autioitunut, pitäjänkartalla näkyvä torpanpaikka (kohde 4), joka määriteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi, kuten myös yksi rajamerkki (kohde 7).

Linjojen alueelta tunnettiin entuudestaan neljä kiinteää muinaisjäännöstä, Isomäki, Hautakangas ja Lahti ja Antti Kokon mäki. Kohteet on havaittu vuoden 2022 inventoinneissa ja koska inventoinnit ovat hyvin tuoreita, ei näitä muinaisjäännöskohteita tarkastettu tässä inventoinnissa.

Linjojen alueelta havaittiin myös kolme rajamerkkiä, jotka kiinnittivät inventoijan huomion maastossa. Kohteita ei kuitenkaan todennäköisen nuoren iän tai epämääräisyyden vuoksi voi luokitella muinaisjäännöskohteiksi, vaan ne huomioitiin raportissa ”muina kohteina”. Rajamerkit sijaitsevat pitäjänkartalla näkyvällä suoralla rajalinjalla, mutta myös nykyisten kiinteistörajojen taitepisteissä ja ne voivat olla muodostuneet vasta isonjaon jälkeisenä aikana 1800-luvun loppupuolella tai 1900-luvun maankäytössä.

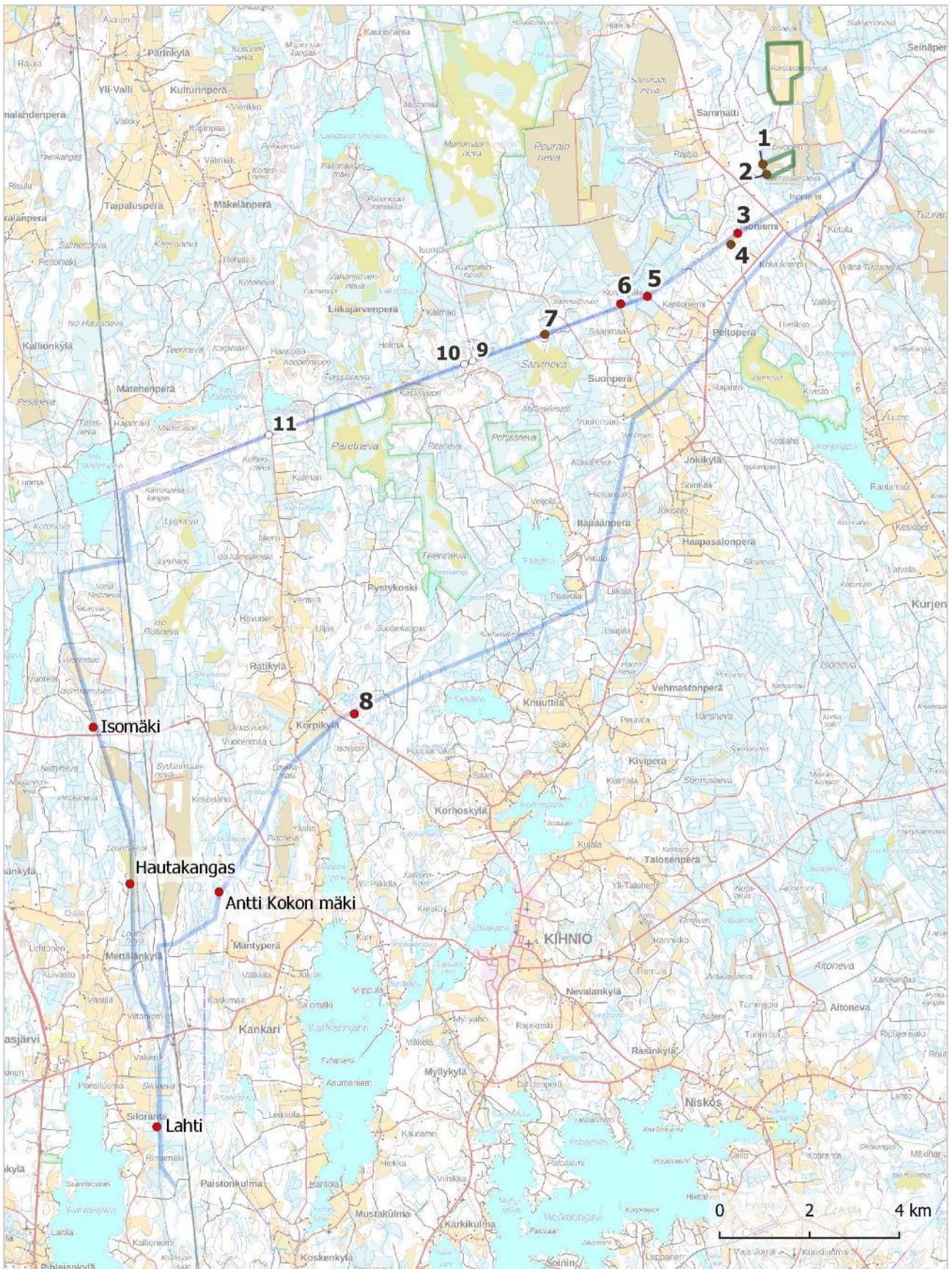
Sinikka Kärkkäinen ja Kalle Luoto

3.1.2024

Heilu Oy

5. Muinaisjäännöskohteet

Nro	Nimi	Status	Tyyppi	
1	Hietasalonneva	Muu kulttuuriperintökohde	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
2	Hietasalonneva 2	Muu kulttuuriperintökohde	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
3	Koivuluoma	Kiinteä muinaisjäännös	Työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat	Historiallinen
4	Anttilan torppa	Muu kulttuuriperintökohde	Asuinpaikat	Historiallinen
5	Rajasaari	Kiinteä muinaisjäännös	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
6	Koivumäki	Kiinteä muinaisjäännös	Työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat	Historiallinen
7	Sarvikangas	Muu kulttuuriperintökohde	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
8	Sarvala	Kiinteä muinaisjäännös	Työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat	Historiallinen
9	Pässikangas	Muu kohde	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
10	Karvatonsuo	Muu kohde	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen
11	Rajapyykki 2	Muu kohde	Kivirakenteet, rajamerkit	Historiallinen

Kartta 5. Yleiskartta alueen muinaisjännöskohteista. Kiinteät muinaisjännökset punaisella ja muut kulttuuriperintökohteet ruskealla pallolla. Valkoisella muut kohteet. Nimetyt kohteet ovat tunnettuja kiinteitä muinaisjännöksiä, joita ei tarkastettu tässä inventoinnissa. MK 1: 120 000.

1. Hietasalonneva

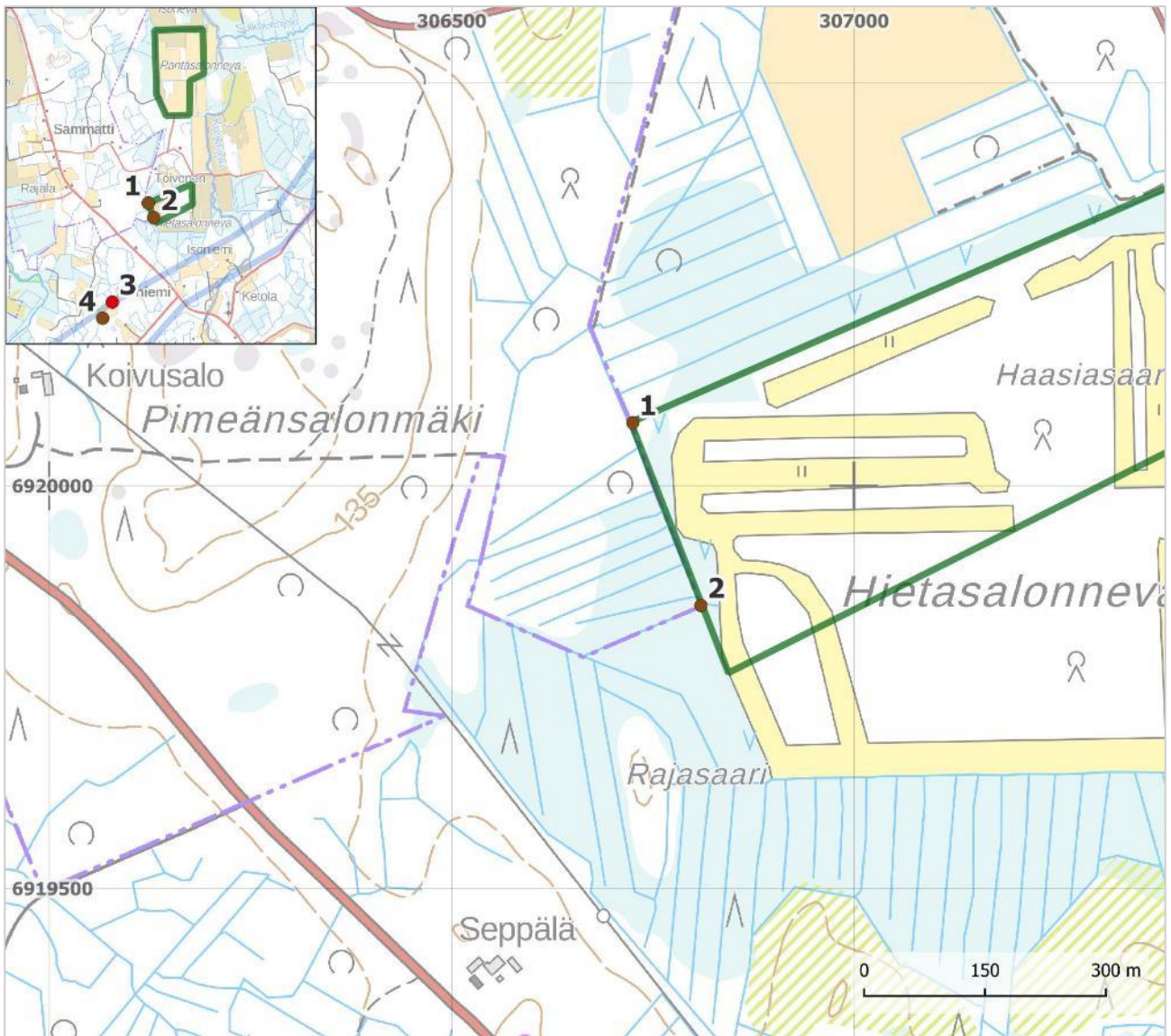
Kunta: Virrat
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Muu kulttuuriperintökohde
 Muinaisjäännöstyyppi: Kivirakenteet, rajamerkit
 Ajoitus: Historiallinen
 Koordinaatit: N 6920078 E 306724 z 131,5 m mpy
 Koordinaattiselite: Kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot:

Hietasalonnevan turvetuotantoalueen länsireunassa kulkee Virtain ja Peräseinäjoen pitäjien raja. Paikalla on myös yhä käytössä olevien kiinteistörajojen taitepiste. Paikalla havaittiin neljän aurauskepin ympäröimä yksittäinen pystykivi, jonka korkeus on noin 30 cm.

Kuva 2. Rajakiven ympärille on laitettu neljä aurauskeppiä. Etelään.

Kartta 6. Kohteiden 1 ja 2 sijainnit Hietasalonnevan länsireunassa. MK 1: 8000.

2. Hietasalonneva 2

Kunta: Virrat
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Muu kulttuuriperintökohde
 Muinaisjäännöstyyppi: Kivirakenteet, rajamerkit
 Ajoitus: Historiallinen/ moderni
 Koordinaatit: N 6919851 E 306809 z 131,5 m mpy
 Koordinaattiselite: Kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot:

Hietasalonnevan turvetuotantoalueen länsireunassa kulkee Virtain ja Peräseinäjoen pitäjien raja. Raportin kohteesta 1 noin 240 eteläkaakkoon sijaitsee toinen rajamerkki, joka on myös yhä käytössä olevien kiinteistörajojen taitepisteessä. Paikalla on noin 70 cm korkea viisarikivi, jossa on porausjälkiä. Sen juurella on matalampia kiviä, joista yksi on pultattu kiinni viisarikiveen. Ks. kartta edelliseltä sivulta.

Kuva 3. Rajapyykki sijaitsee Hietasalonnevan länsireunassa. Länteen.

3. Koivuluoma

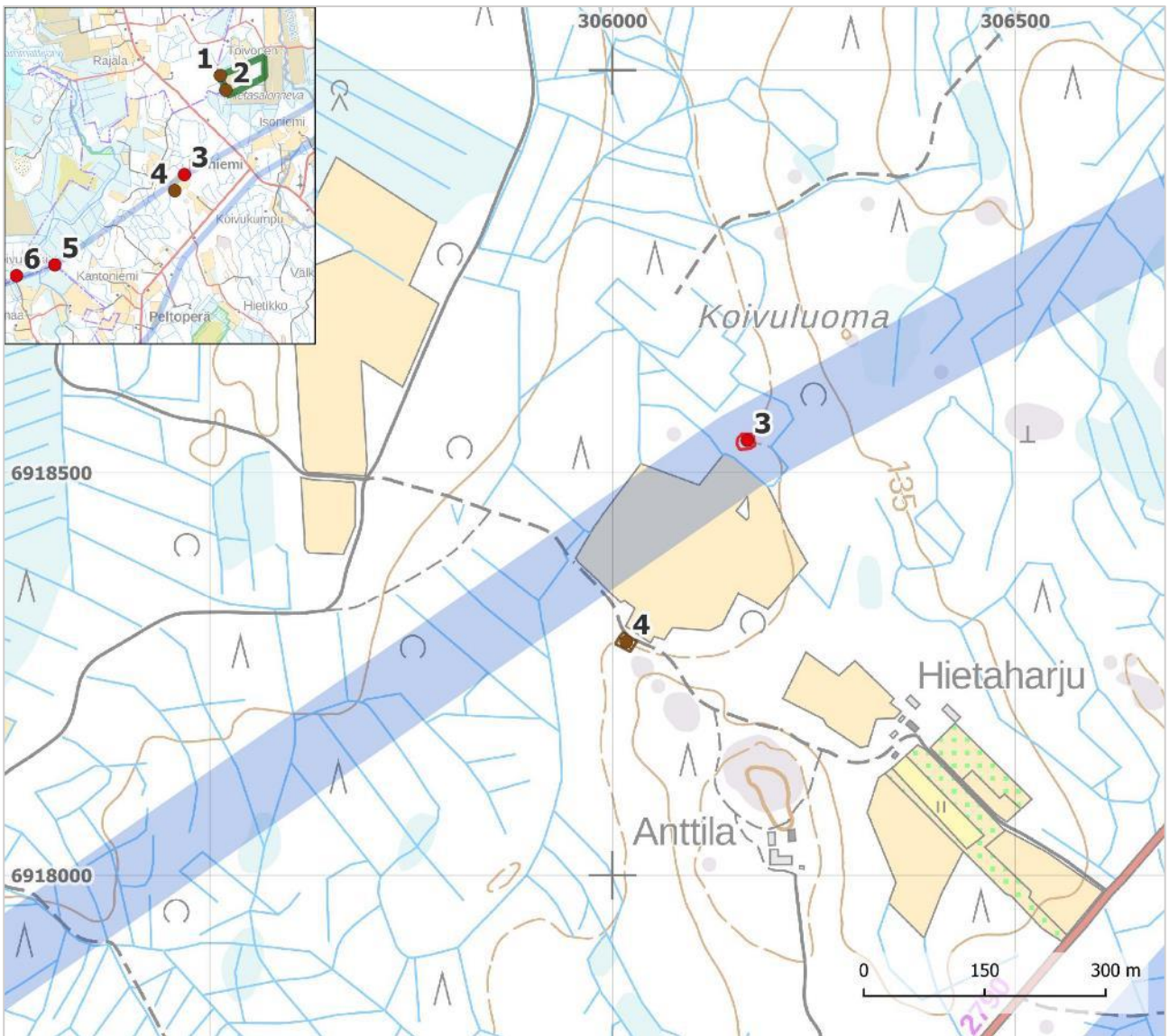
Kunta: Virrat
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Kiinteä muinaisjäännös
 Muinaisjäännöstyypit: Työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
 Ajoitus: Historiallinen
 Koordinaatit: N 6918540 E 306167 z 132-133 m mpy
 Koordinaattiselite: GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Tervahauta sijaitsee Kurjenkyläntien lounaispuolella sijaitsevan Koivuluoman peltoalueen pohjoispuolella. Hauta on pyöreä ja sen halkaisija on valleineen noin 16 metriä. Haudan ympärillä on havaittavissa matala, katkonainen oja. Vallien korkeus on noin 60-90 cm ja keskiosa on loivasti kuopalla. Ojamainen, vallien reunustama halssi sijaistaa haudan eteläpuolella ja sen pituus on noin 3 metriä. Halssin vallien korkeus on noin 60-70 cm. Alueen maasto on melko kosteapohjaista sekametsää ja haudan ympäristöä on ojitettu.

Kuva 4. Kuvan keskellä erottuu tervahaudan halssi. Koilliseen.

Kartta 7. Kohteiden 3 ja 4 sijainnit. MK 1: 8000.

4. Anttilan torppa

Kunta: Virrat
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Muu kulttuuriperintökohde
 Muinaisjäännöstyyppi: Asuinpaikat, torpat
 Ajoitus: Historiallinen
 Koordinaatit: N 6918290 E 306016 z 133 m mpy
 Koordinaattiselite: Uunin raunio, GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Anttilan tilan pohjoispuolella sijaistevan pienen peltoalueen lounaispuolella sijaitsee torpan rauniot. Pellon vieressä kulkevan metsätien vieressä havaittiin neliskulmaisen talon perustus, jonka yhdessä nurkassa on uunin raunio. Perustuksen koko on noin 7 x 8 metriä ja uunin raunion halkaisija noin 2,5 metriä. Torpan ympärillä on tehty metsänhakkuita ja maan pintaa peitti tiheä heinikko ja risukko. Ks. kartta edellisen kohteen yhteydestä.

Kuva 5. Torpanpaikka kuvattuna koilliseen pellolle päin. Korkea keko kuvan keskiosassa on uunin raunio.

5. Rajasaari

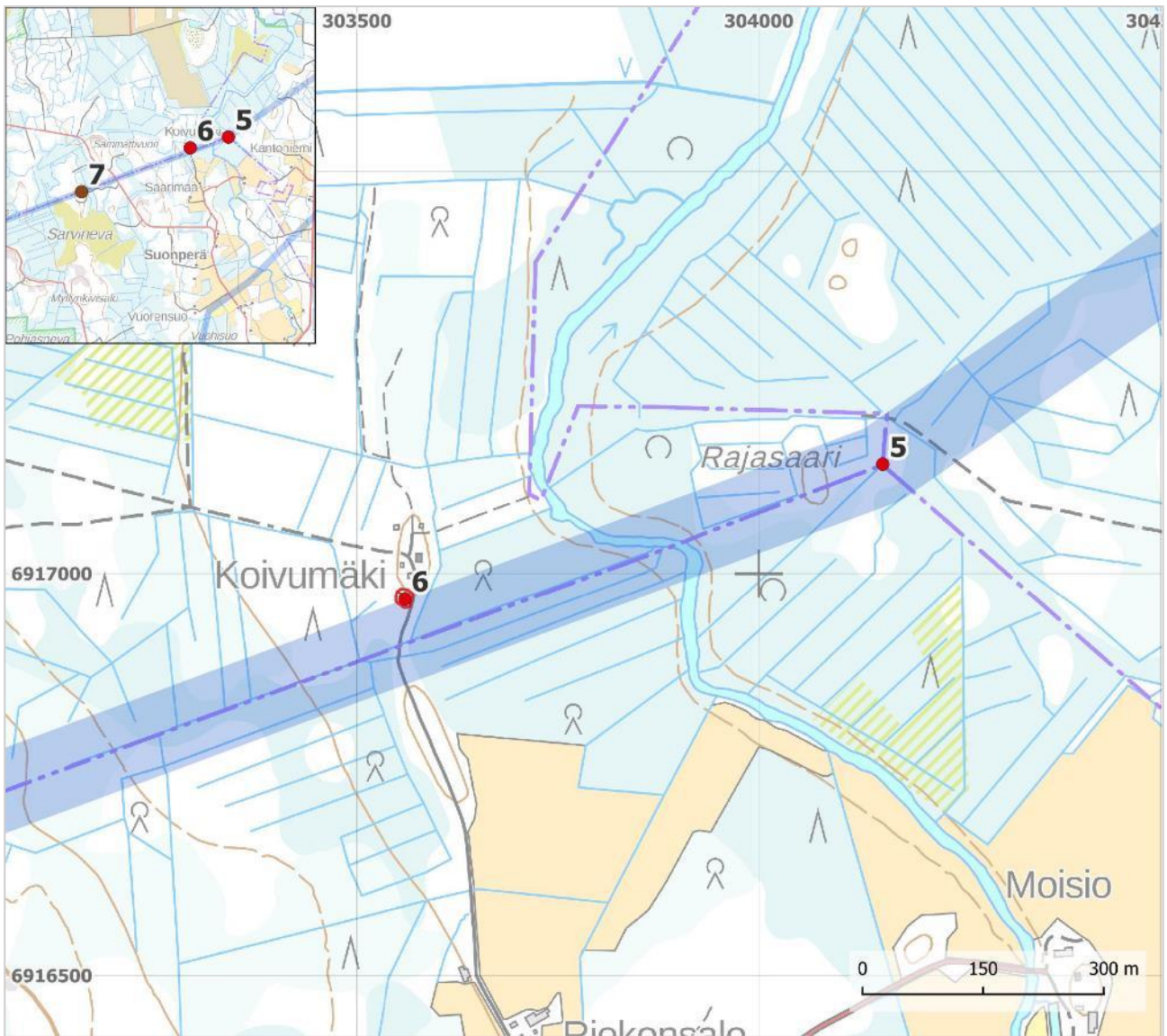
Kunta: Virrat/ Kihniö
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Kiinteä muinaisjäännös
 Muinaisjäännöstyypin: Kivirakenteet, rajamerkit
 Ajoitus: Historiallinen
 Koordinaatit: N 6917136 E 304154 z 131,5 m mpy
 Koordinaattiselite: Kiinteistörajojen taitepiste

Inventointihavainnot:

Virtain, Kihniön ja Seinäjoen kuntien rajojen taitepisteessä havaittiin historiallinen rajapyykki. Pyykki sijaitsee ojitetun kosteikkoalueen keskeltä kohoavalla matalahkolla maastokumpareella, avoimessa kuusimetsässä. Pyykissä on sammaloitunut, neliön muotoinen kiviperustus, jonka halkaisija on noin 1,6 metriä ja korkeus noin 1,1 metriä. Perustuksen keskellä on melko vaatimaton, noin 25 cm korkea viisarikivi. Kyseisellä paikalla on sijainnut Parkanon, Virtain ja Peräseinäjoen raja 1840-luvun pitäjänkartalla.

Kuva 6. Rajapyykki erottui selkeästi avoimessa kuusimetsässä. Etelään.

Kartta 8. Kohteiden 5 ja 6 sijainnit. MK 1: 8000.

6. Koivumäki

Kunta: Seinäjoki
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Kiinteä muinaisjäännös
 Muinaisjäännöstyyppi: Työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
 Ajoitus: Historiallinen
 Koordinaatit: N 6916968 E 303559 z 130 m mpy
 Koordinaattiselite: Tervahaudan keskipiste

Inventointihavainnot:

Tervahauta sijaitsee Seinäjoen kunnan eteläosassa, Koivumäen talon pihapiirin lähellä, talolle johtavan tien länsipuolella. Hauta on muodoltaan pyöreä ja keskiosa on loivasti kuopalla (syvyys noin 60 cm). Vallien korkeus on noin 70-90 cm ja leveys noin 3 metriä. V:n muotoinen halssi sijaitsee haudan kaakkoispuolella ja siitä lähtee oja kaakkoon. Talolle johtava tie on tehty tervahaudan viereen, osittain sen halssista alamäkeen vievän ojan yli, sillä oja jatkuu vielä joitakin metrejä tien toisella puolella. Haudan päällä kasvaa suuria mäntyjä. Ks. kartta edellisen kohteen yhteydestä.

Kuva 7. Tervahauta sijaitsee Koivuluoman talolle vievän tien vieressä. Luoteeseen.

7. Sarvikangas

Kunta: Kihniö/ Seinäjoki

Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: Muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: Kivirakenteet, rajamerkit

Ajoitus: Historiallinen

Koordinaatit: N 6916286 E 301868 z 155 m mpy

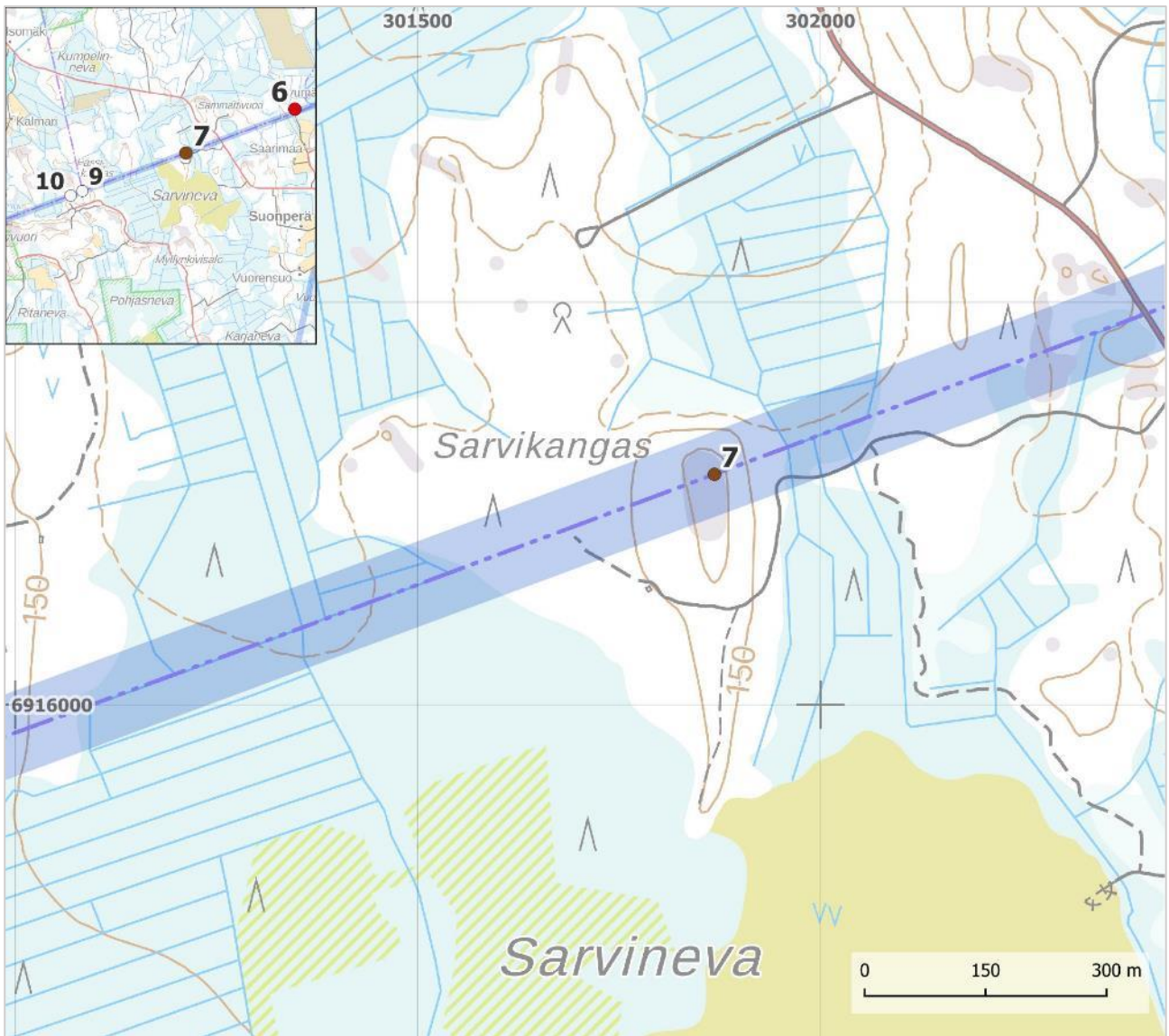
Koordinaattiselite: Kivien keskeinen sijainti (GPS maastomittaus)

Inventointihavainnot:

Sarvikankaan metsäisellä kallioalueella, Seinäjoen ja Kihniön suoralla rajalinjalla havaittiin kaksi rajalinjalle asetettua kiveä. Kivien korkeus on keskimäärin 45 cm ja niiden etäisyys toisistaan noin 3 metriä. Kivet ovat rajan suuntaisesti ja toisen kiven viereen on laitettu puinen keppi pystyyn. Raja näkyy jo 1840-luvun pitäjänkartalla, eikä paikalla ole nykyisten kiinteistörajojen taitepistettä.

Kuva 8. Suoralla rajalinjalla sijaistavat kivet kuvattu lounaaseen.

Kartta 9. Kohteen 7 sijainti. MK 1:8000.

8. Sarvala

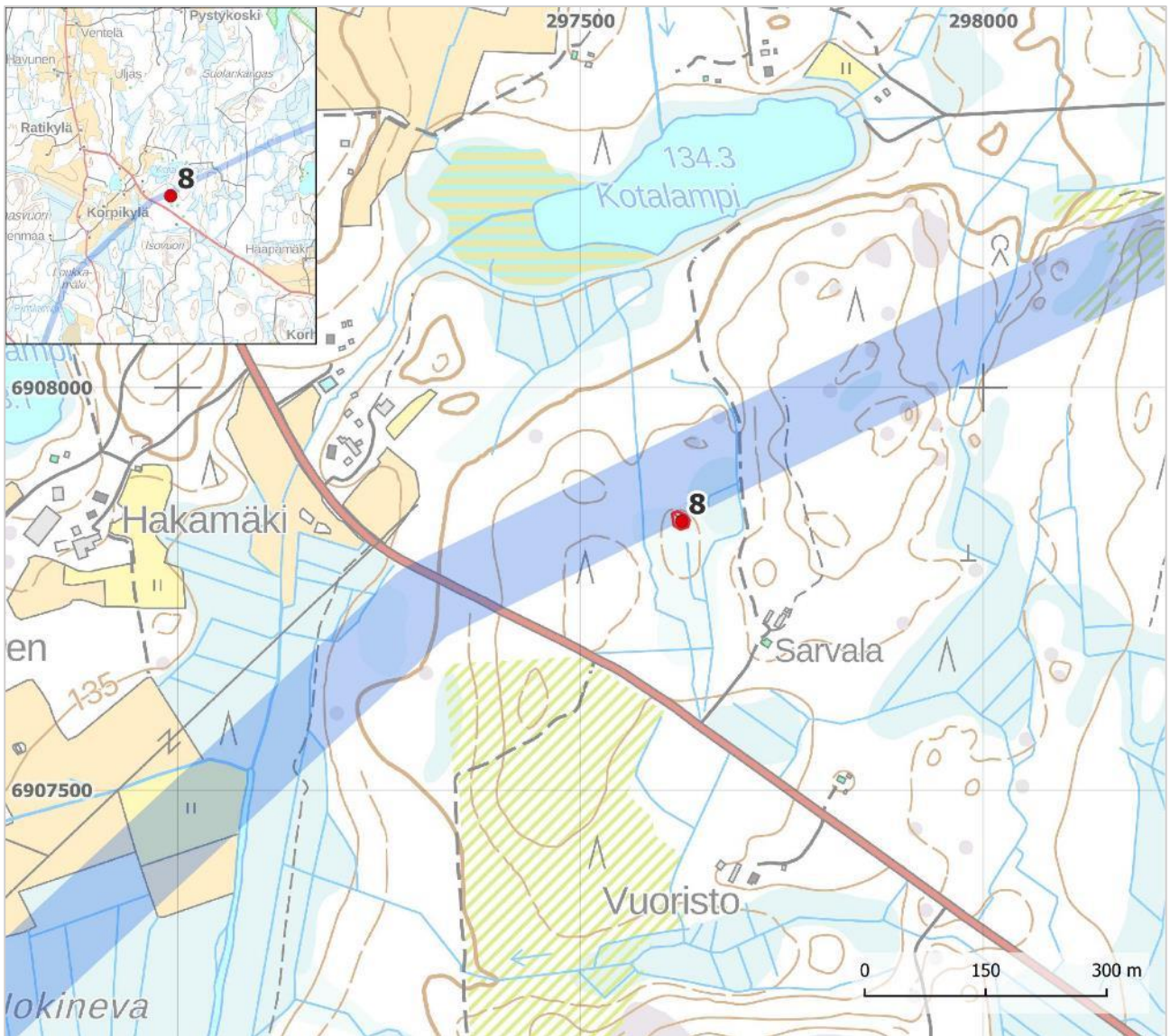
Kunta: Kihniö
 Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde
 Muinaisjäännösstatus: Kiinteä muinaisjäännös
 Muinaisjäännöstyyppi: Työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
 Ajoitus: Historiallinen
 Koordinaatit: N 6907834 E 297625 z 146–147,5 m mpy
 Koordinaattiselite: Tervahaudan keskipiste

Inventointihavainnot:

Tervahauta sijaistee Kihniön luoteispuolella Korpikylässä, Ratikyläntien koillispuolella sijaitsevan autioksi jääneen Sarvalan talon luoteispuolella. Hauta on pyöreä ja sen halkaisija on noin 14 metriä. Vallien korkeus on noin 50–90 cm, ne ovat korkeammat haudan luoteispuolelta, jossa sijaitsee myös matalien vallien reunustama tervanlaskukuoppa. Tervahaudan kohdalla on edellisvuonna tehty hakkuuaukea ja haudan päälle ja sen ympärille on kaivettu joitakin noin 40 cm kokoisia istutuskuoppia. Haudan kaakkoispuolella kasvaa hyvin tiheästi kuusentaimia.

Kuva 9. Tervahauta sijaitsee avoimella hakkuuaukealla ja oli selkeästi havaittavissa, vaikka maastossa olikin ohuelti lunta. Tervahaudan halssikuoppa sijaitsee kuvan keskiosassa, jossa näkyy kaksi puun kantoa. Kaakkoon.

Kartta 10. Kohteen 8 sijainti. MK 1:8000.

Muut kohteet

9. Pässikangas

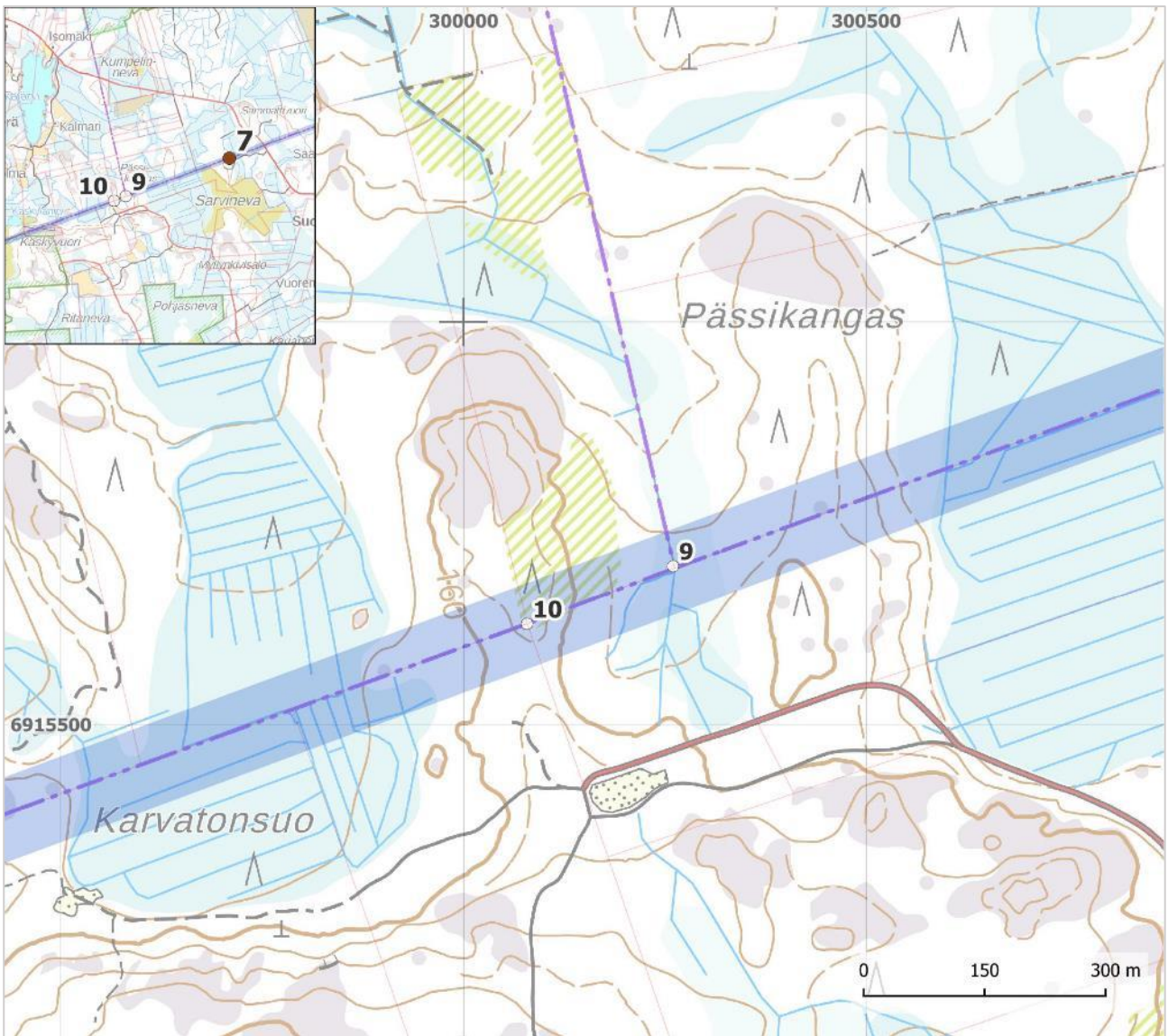
Kunta:	Kihinö
Status:	Muu kohde
Tyyppi:	Kivirakenteet, rajamerkit
Koordinaatit:	N 6915696 E 300259
Koordinaattiselite:	GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Käskyvuoren ja Sarvinevan keskellä sijaistevan ojitetun kosteikkoalueen keskellä kulkee Kihniön, Seinäjoen ja Kauhajoen kuntien raja, joka näkyy myös pitäjänkartalla. Rajalinjalle on kaivettu oja ja ojan vieressä on pystyssä yksittäinen kivi. Kiven korkeus on noin 40 cm, eikä siinä näy kaiverruksia. Koska maastoa on ojitettu, ei ole täysin selvää, onko kivi alkuperäisellä paikalla tai kuinka vanha se on. Voi liittyä isojaon jälkeiseen (1800-1900-lukujen) maankäyttöön.

Kuva 10. Kuntien rajakivi sijaitsee ojitusojan vieressä.

Kartta 11. Kohteiden 9 ja 10 sijainnit. MK 1:8000.

10. Karvatonsuo

Kunta:	Kihinö
Status:	Muu kohde
Tyyppi:	Kivirakenteet, rajamerkit
Koordinaatit:	N 6915625 E 300078
Koordinaattiselite:	GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Kihinön ja Kauhajoen kuntien suoralla rajalinjalla havaittiin rajapyykki. Paikalla on myös käytössä oleva kiinteistörajojen taitepiste. Pyykki koostuu viidestä yksittäisestä kivistä, joista keskimääräinen on hieman muita korkeampi. Sen neljällä sivulla on pienemmät kivet, joista lännen puoleiseen kiveen (kuvan vasemmalla) on kaiverrettu ”2”. Paikalla on kulkenut suora raja jo 1840-luvun pitäjänkartalla, mutta rajamerkki voi liittyä myös myöhempään maankäyttöön. Ks. kartta edelliseltä sivulta.

Kuva 11. Viidestä yksittäisestä kivistä koostuva rajapyykki. Pohjoiseen.

11. Rajapyykki 2

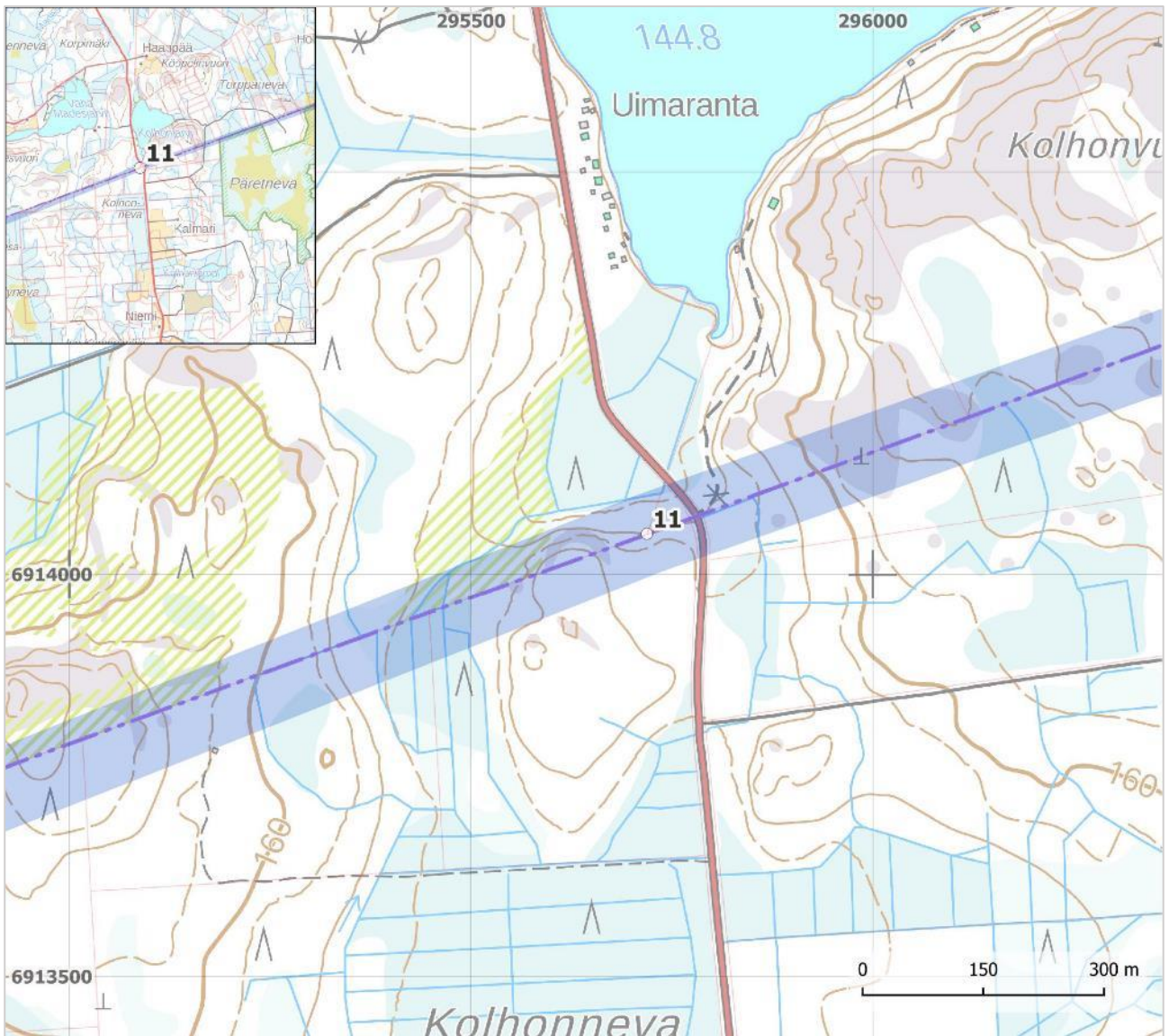
Kunta:	Kihinö
Status:	Muu kohde
Tyyppi:	Kivirakenteet, rajamerkit
Koordinaatit:	N 6914050 E 295718
Koordinaattiselite:	GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Kihinön ja Kauhajoen kuntien suoralla rajalinjalla havaittiin rajamerkki. Kuusimetsäisellä alueella havaittiin lähes kauttaaltaan sammaloitunut ja varpujen peittämä ladottu kivikeko, jossa on kolme kivikerrosta. Rakenteen halkaisija on noin 1 metri ja korkeus noin 60 cm. Pyykissä ei ollut viisarikiveä. Paikalla on kulkenut raja jo 1840-pitäjänkartalla, mutta paikalla on myös yhä käytössä oleva kiinteistörajojen taitepiste.

Kuva 12. Kiinteistörajan taitepisteessä sijaitseva rajamerkki on sammaleen ja varpujen peittämä.

Kartta 12. Kohteen 11 sijainti. MK 1: 8000.

Lähteet:

Kirjallisuus:

- Rantatupa, Heikki (toim.) 1971. Parkanon ja Kihniön kirja. Parkanon kunta ja seurakunta; Kihniön kunta ja seurakunta.

Tutkimusraportit:

- Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Arkeologisen kulttuuriperinnön potentiaalin arviointi Pirkanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2040 tuulivoima-alueilla. Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy. 2015.
- Kärkkäinen & Luoto 2022. Parkano Lylyharju. Voimajohtolinjan arkeologinen inventointi 2022. Heilu Oy.
- Kärkkäinen & Luoto 2022. Virrat-Parkano. Vermassalo, sähkönsiirtoreittien arkeologinen inventointi. Heilu Oy.

Digitaaliset lähteet:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna: <https://www.kyppe.fi/>

Kartat:

Kansallisarkisto:

- Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA U Uudistuskartat ja -asiakirjat. A TURUN JA PORIN LÄÄNI. Kihniö:
 - o A34:7/57-76 Valtion maat; Kartta (N:o XXI) ja selitys osasta valtionmaata (1849-1849). Tiedosto 3. Kansallisarkisto. Viitattu 7.8.2023.
 - o A34:7/57-76 Valtion maat; Kartta (N:o XXI) ja selitys osasta valtionmaata (1849-1849). Tiedosto 4. Kansallisarkisto. Viitattu 7.8.2023.
- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto:
 - o 2212 11 Ia.* -/- - Parkano (--). Tiedosto 1080641. Kansallisarkisto.
 - o 2212 10 Ia.* -/- - 1 Parkano, Kihniö (--). Tiedosto 1080639. Kansallisarkisto.
 - o 2214 03+2212 12 Ia.* -/- - Virrat (--). Tiedosto 1080672. Kansallisarkisto. v. 1844
 - o 2212 07 Ia.* -/- - Parkano (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. v. 1847
 - o 2212 08 Ia.* -/- - Parkano (--). Tiedosto 1080636. Kansallisarkisto. v. 1846
 - o 2212 12 Ia.* -/- - Parkano (--). Tiedosto 1080643. Kansallisarkisto. v. 1847
 - o 2212 12 Ia.* -/- - 1 Peräseinäjoki (--). Tiedosto 1080644. Kansallisarkisto.
 - o 2212 09+12 Ia.* -/- - Jalasjärvi (--). Tiedosto 1080637. Kansallisarkisto. v. 1847

Maanmittauslaitos:

Peruskartat (Vanhat painetut kartat- latauspalvelu):

- Liikajärvi 2212 12 v. 1960
- Tuuraneva 2214 03, v. 1960
- Kankarinjärvi 2212 10, v. 1959
- Hoseus 2212 08, v. 1959

- Kuivasjärvi 2212 07, v. 1959
- Kihniö 2212 11, v. 1959